

Internetový nezávislý list podporující svobodné myšlení, podnikání a vytváření občanské společnosti především v oblasti ASKIBURGIONU.

Ve druhém století našeho letopočtu žil v Alexandrii slavný astronom a zeměpisec Klaudios Ptolemaios. Podle vyprávění obchodníků a vojáků kreslil mapy vzdálených zemí. Velké pohoří na severu země, v níž podle něj žil velký národ Boiochaimů, označil jako Askiburgion. Přiložíte-li Ptolemaiovu mapu na mapu dnešní, pod Askiburgionem naleznete Nizký a Hrubý Jeseník, část Slezska i střední Moravy. I mezi tvůrci tohoto listu naleznete nejednoho učeného Boiochaima. Na sklonku 19. století si příznivci strany realistické, sdružení kolem T. G. Masaryka uvědomili, že potřebné změny společenské vyžadují více informačních zdrojů. A tak vznikl v roce 1866 list ČAS, od počátku redigovaný Janem Herbenem. V roce 1990 si vydavatelé tohoto listu vypůjčili název i původní grafickou podobu hlavičky a vydávali až do roku 2005 list ČAS v tištěné podobě. A pochopitelně v duchu názorů původní České strany lidové (realistické). Ten pak na několik let, od 3. 2. 2005 do 21. 8. 2008 nahradil internetový deník Bruntálský Kurýr. Tento internetový, dle potřeby i tištěný list ČAS je tedy pokračováním obou zmíněných periodik a měl by v této podobě vydržet co nejdéle. Což bude i dílem vás, čtenářů.

Vydává: **občanské sdružení Vlastenecký poutník**, Čeladná 711, 739 12 Čeladná, v nakladatelství Moravská expedice®. Redakce: petr.anderle@tiscali.cz; vpoutnik@tiscali.cz +420 724 100 646. Odpovědný redaktor: Petr Andrle. Každé vydání najdete také na www.hbl.cz; www.marianka.eu. Objednávky: e-mail s předmětem ČAS* Registrace MK ČR ze dne 22. 3. 2001 evidenční číslo MK ČR E 11 345

SLOVO V ČASE ⁽⁸⁾

Krajina před volbami...

Končí české brambory?

Svého času napsala Božena Němcová v jedné své povídce, že když k nám přišly brambory (z Pruska, jejichž důležitost pochopil jako jeden z prvních pruský král Fridrich II, jinak do Evropy přešly brambory z Ameriky, jistě), naše hospodyně nevěděly jak je upravit. A tak je podávaly všelijak – pocukrované, bez příchuti, až se vše později naučily. Dnes si naši kuchyni bez brambor nedovedeme představit.

Zajímavý článek o osudu českých brambor s názvem „Konec české brambory“ napsala nedávno Karolína Vránková do týdeníku *Respekt*, odkud je i následující text.

Když se v 18. století začaly pěstovat brambory, lidé je považovali za zhoubnou novotu a „svinskou stravu“. Později si zvykli, že když jsou brambory, není hlad. Dnes však hlízy z českých polí znovu mizí. Obejdeme se snadno i bez nich?

Tak co patří do francouzských brambor? Co paní?“ Moderátor se obrací do publika. To vzrušeně zašumí. „Cibule,“ zkouší to oslovená paní nesměle. Odpověď přináší šéfkuchař, který stojí na pódiu za sporákem jako za oltářem a právě před očima diváků chystá ten zázrak jménem francouzské brambory. „Žádná cibule, žádná mrkev,“ káže. „Pouze smetanu a vejce.“ Publikum věří, paní si to zapisuje na cedulku.

Na statku Eden v Bystřici nad Pernštejnem, v srdci bramborářské Vysočiny se konají Slavnosti brambor. Z polorozpadlého městského statku tu chtějí za pomoci eurodotací vybudovat výletní místo – a zrovna brambory jsou podle nich ten správný, přátelský a tradiční produkt, který přitáhne na Vysočinu lidi. Proto letos poprvé uspořádali bramborové slavnosti – na pódiu vaří módní brněnský šéfkuchař Petr Vramba z brambor, podává se bramboračka, bramborový špíz a bramboráky, kolem pobíhá „pan Brambora“ v molitanovém převleku. Za víkend sem za bramborami přijelo na dva tisíce lidí.

„Jsou to přece jablíčka Vysočiny, to jsme se vždycky učili, tak jsme se přijeli podívat,“ směje se paní, která si předtím psala recepty na papírek. Kromě nich si odnáší pětikilový pytlík brambor domů do Brna. Právě zvidaví brněnští výletníci tvoří jednu část návštěvníků akce.

Jsou tu ovšem i lidé z okolních vesnic – nemají barevné outdoorové oblečení a tváří se trochu zamračeně, protože česká brambora podle nich právě zažívá soumrak. S nostalgií vzpomínají na doby, kdy tady kolem Bystřice rostly jen „brambory a brambory“. „A teď samá kukuřice, kterou sklídí a odvezou do bioplynky. Z toho se nikdo nenají,“ říká šestašedesátiletý Petr Dvořák, bývalý zaměstnanec JZD, jenž na svém traktoru roky oral, sázel a pak zase vyorával místní brambory. Pro něj je tahle akce spíše tryzna, „oslava“ konce české brambory – vždyť ani sehnat jeden vagon, který se tu dnes rozprodal, nebylo snadné, úroda je letos malá a bramborářů čím dál méně. Ostatně i samotný pojem „brambora z Vysočiny“ vyfoukl českým bramborářům cizinec, tohle označení původu teď nese odrůda Princess, kterou vyvinuli zdatní a moderní době lépe přizpůsobení šlechtitelé z Německa.

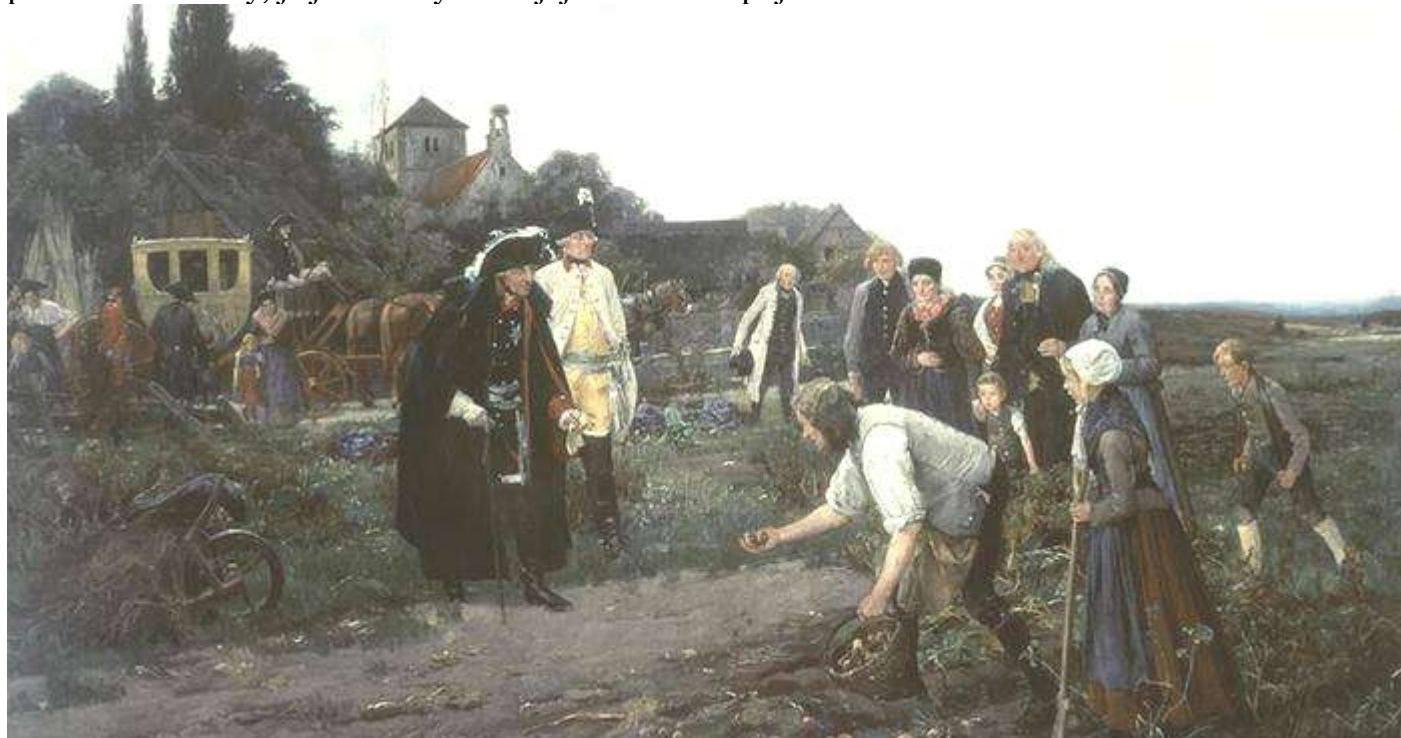
A jak je to s českou bramborou bez nostalgie? Výměry klesají, od roku 2000 o třetinu, protože zemědělci dávají přednost plodinám, jež nabízejí snadnější zisk – to je například řepka nebo kukuřice na bionaftu a do bioplynových stanic. Výnosy českých bramborářů jsou nízké a cenou stěží konkurují Němcům, Nizozemcům a Francouzům, což jsou naši největší dovozci brambor. Přestože bramboráky, bramboračka, bramborové knedlíky či vánoční bramborový salát považujeme za typická česká jídla, zhruba každá čtvrtá brambora na českém talíři dnes pochází z ciziny. Také výrobky z brambor jsou většinou ze zahraničí a situace je někdy tak paradoxní, že české brambory odjíždějí ke zpracování do Polska nebo Rakouska a odtud se zase vracejí zpět do českých supermarketů jako mražený výrobek. Česká brambora se prostě v době globalizace začíná ztrácet a leckdo z toho může být zaražený. Češi své „erteple“, „zemská jablka“ a „zemčata“ sází už

tři století, vděčí jim za výživu v těžkých časech, vzpomínka na brambory zahrabané ve žhavých uhlicích dokáže citlivější povahy stále dojmout. Teď to však vypadá, že v popelu budeme péct dovozové hlízy ze supermarketu.

Nemrav a svinská strava

Vztah k bramborám se nezrodil ze dne na den, přijetí bylo původně spíš chladné. Například v roce 1764 se vracel mladý jezuita František Švenda ze studií v Olomouci do Hradce Králové, kde se později měl stát dějepiscem. Cestou procházel oblastí, která je nyní na zemědělských mapách označená jako „bramborářská“, tehdy tam však rostlo obilí, luštěniny, řepa a zelenina. Když mladý muž mezi tím vším uviděl pole brambor, maximálně ho to pobouřilo. Podivnou hlízu totiž považoval za jednu z těch zhoubných novinek, které Češi okoukali za sedmileté války, hlavně od Francouzů. „Čechové, všech mravů i nemravů jiných národů se uchytají, zapomena na obživu svých předkův, zanedbaje řepu, zelí, hrách, čočku, boby, prosa atd. silné potraviny, toho tak lehkého a prázdného pokrmu se uchopili, jímž toliko více se rozežírají,“ zapsal si. V té době byl despekt k bramborám tak velký jako dnes k řepce s kukuřicí dohromady. Panovala obava, že zaberou „nejlepší české půdy“, mnozí je „v ústa svá vzíti nechtěli, pravíc, že jest to svinská strava“, jak zaznamenal milčický rychtář František Jan Vavák.

Jako zdroj sacharidů, které nyní ve výživě zajišťují brambory, jedli tehdy Češi obilniny – kaše, placky, pražmu čili pražené obilí. Jenže obilí bylo choulostivé, a když se neurodilo, hlad kosil populaci jako klasy. V letech 1771 a 1772 vypukly velké hladomory: „Tehdy po neúrodě, tuhé zimě a následujících záplavách se dostavila zima ještě větší, takže lidé pekli chleba z otrub a strouhaného zelí, živili se lebedou, moukou z kůry bříz, mechem, lišejníkem a žaludy, ale přesto mřeli. Jenom v zemích Koruny české tehdy zahynulo čtvrt milionu lidí – desetina všeho obyvatelstva,“ doslechnou se posluchači rozhlasového seriálu Toulky českou minulostí od Petra Hory-Hořejše a Josefa Veselého. Autoři dále uvádějí, že císařovna Marie Terezie zachránila situaci tím, že nechala dovézt značné množství brambor – zřejmě z Pruska čili Branibor. Že se proto říkalo branibory a od toho pochází brambory, je jeden z výkladů jejich českého pojmenování.

Brambory byly v době vlády Fridricha II. exotickou vzácností. Vzhledem k rostoucímu počtu obyvatel, řádění hladomoru, zavedl král brambory národní potravinou. Národ byl k pěstování brambor nejdříve skeptický. Teprve královské opatření a samotný zájem monarchy, který občas chodil na kontroly dodržování jeho příkazu, udělaly z podzemní části brambor pochoutku.

Supermarkety chtějí jen krásné brambory. Znamená to, že se jich až dvacet procent vyřadí pro estetické vady. A tak, zásahem politiků ze vzdálené Vídně, brambory ovládly české stravování. Od té doby jsou brambory politická plodina – v obdobích hladu prosazoval stát jejich sázení a od dvora přicházelo přímo „poručení zemská jablka sázeti“. Při neúrodě byl vydán zákaz pálit z brambor líh. Několikrát v průběhu 19. století, když hrozily bouře, tišil je erár přiděly brambor městské chudině. Také zemědělské dotace v podobě přidělování sadby tu byly už v 19. století. Dnešní snaha bramborářů, aby brambory byly kvalifikované jako zelenina, a měly tudíž lepší hektarové dotace, je tak jen pokračováním téhle staré politické bitvy s bramborou jako hlavní municí.

Období po vzniku Československa bylo dobou optimismu a rozkvětu – i v bramborářství. V roce 1923 založilo Družstvo pěstitelů zemáků šlechtitelskou stanici v obci Keřkov a tam šlechtitelé začali produkovat moderní odrůdy, slibné jako mladá republika. Zdálo se, že země bude navždycky sytá – odrůdy brambor jako Český triumf či Krasava a řada jiných měly dát československým bramborářům to nejlepší do každých podmínek. Po druhé světové válce se s nástupem komunistického zemědělství všechno změnilo. Výměry brambor byly obrovské – v padesátých letech skoro milion hektarů, což je patnáctkrát víc než teď. Polovina brambor se zkrmila prasaty. Na kvalitě nezáleželo, odrůdy nebyly důležité: „Rozhodlo se, že na jídlo budou žlutoslupké a na škrob červené. Když se nějaká odrůda vymykala, řeklo se, že nevyhovuje a nemá výnosy, a zrušila se,“ vzpomíná šlechtitel Bohdan Jůda z další šlechtitelské stanice v České Bělé. Lány, kvantita, železná opona chránící před dovozy a konkurencí. Nuceně nasazení studenti, kteří dodali levnou pracovní sílu. Spotřebitel bez nároků a bez práv třídící přidělené pytle brambor k zimnímu uskladnění před paneláky na sídlišti. Takhle líčí socialistické bramborářství pamětníci. I tehdy byla brambora obrazem doby. A také dneska je.

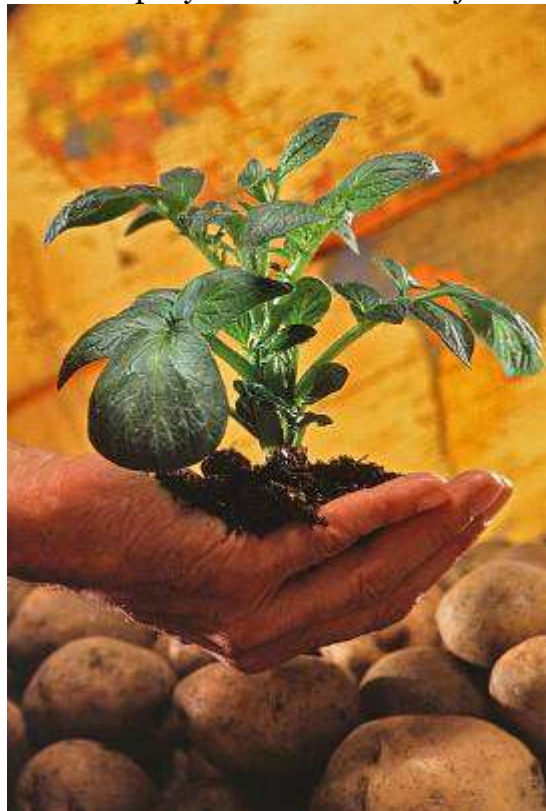
Brambora kapitalistická

„Řetězce dnes chtějí takovéhle brambory,“ ukazuje Jaroslav Čepl, ředitel Výzkumného ústavu bramborářského v Havlíčkově Brodě, a bere do ruky gumovou bramboru, svérázný reklamní předmět, který jakýsi obchodník s bramborami zanechal v jeho kanceláři. Brambory mají být všechny stejné a nablýskané jako globální kapitalismus. Některé řetězce požadují od dodavatelů brambory velké čtyři až šest centimetrů, jiné pět až osm a vrátí třeba celou dodávku, pokud objeví nějakou vadu. Všechny řetězce také požadují brambory umyté vodou – po umytí ovšem vyniknou všechny vady na kráse a až dvacet procent brambor se z čistě estetických důvodů vyřadí. Ty se buď prodají oloupané, nebo je sežere dobytek. „Spotřebitelé nakupují očima, s tím se nedá nic dělat,“ říká Vlastimil Rasocha z velké pěstitelské a obchodní firmy Medipo Agras. V řetězcích se u nás prodá asi osmdesát procent brambor, které musí být krásné, ale hlavně levné. Němci, Francouzi, Nizozemci takové brambory dodat umějí, Češi se snaží. Soutěž však podle nich není fér. „Němci dostávají dotace podle toho, jaké plodiny sázejí, Češi mají plošné dotace na hektar,“ vysvětluje Miloslav Chlan, předseda Ústředního bramborářského svazu ČR. Proto je výhodné pěstovat plodiny nenáročné na práci a vstupní investice, například řepku či obilí. Brambory naopak vyžadují hodně peněz a práce – a proto by podle zemědělců měly mít vyšší příspěvky. „Jinak to všichni vzdají,“ podotýká Chlan. Také proto lobbují pěstitelé brambor za to, aby brambory byly zahrnuty do kolonky „zelenina“, jež bude mít od roku 2014 zřejmě na vyšší dotace nárok. Není ale zatím jasné, kolik by to stálo, ani jestli za to česká brambora stojí.

„Je ohrožena naše soběstačnost, naši dovozci na nás mohou kdykoli začít tlačit a zvyšovat ceny,“ říká Jaroslav Čepl z Výzkumného ústavu bramborářského. To je obvyklá argumentace zemědělců u všech komodit, jimž se v Česku zrovna nedaří. Většinu zemědělských ekonomů se tohle zdá trochu přehnané: evropský trh už šedesát let funguje spolehlivě, a pokud se nic nezmění, můžeme si vše, co sami nevypěstujeme, snadno nakoupit jinde. Zastánci bezstarostného obchodování na otázku, jak si mohou být jisti, že se zítra kola světového byznysu nezadrhnou, jak se většina planety

obávala naposledy před pěti lety, když se ve Spojených státech téměř zhroutil celý tamní finanční sektor, odpovídají krčením ramen. Ani jeden postoj nelze podpořit nezlomným důkazem, obavy tady stojí proti pevné víře, a co bude, neví nikdo.

Přesto existují důvody pro větší soběstačnost a pro více českých brambor. „Brambory dávají lidem práci,“ připomíná agrární analytik Petr Havel; při sázení, ošetřování, sklizni a třídění brambor se zaměstná podstatně víc lidí než například u obilí. „Mají krátkou vegetační dobu, proto půda dlouho leží ladem a může zregenerovat,“ popisuje Marie Rasochová z bramborářské firmy Medipo Agras. Brambory ponechávají půdu odpočatou a navíc nakypřenou a bez plevelů. Kondice půdy přitom dělá evropským zemědělcům největší starosti a při jejím zlepšování pomáhá právě střídání plodin.

Brambory dávají lidem práci, zlepšují půdu, patří do krajiny. Zatím.

Dalším problémem zemědělské krajiny, hlavně té kopcovité, je eroze. „Bramborové pole, když se dobře udělá, funguje protierozně,“ říká Petr Sklenička, vedoucí katedry biotechnických úprav krajiny na České zemědělské univerzitě. Také vzhled krajiny je důvod, proč v bramborářských oblastech, konkrétně na Vysočině, brambory udržet: „Jsou tam dnes natolik vžité, že tvoří jeden významný kulturně-historický prvek krajiny. Kdyby tam byla žlutá řepka od obzoru k obzoru, znamenalo by to zánik toho typického krajinného rázu,“ vysvětluje. A pak je tu něco jako předběžná opatrnost v době otřesů: „Až si jednou vzpomeneme, že chceme pěstování brambor obnovit, nebudeme na to mít techniku a nikdo to nebude umět,“ říká Miloslav Chlan.

Jak ovšem udržet českou bramboru v době, kdy ji chtějí vytlačit hezké a levné konkurentky odjinud? „Čeští kluci zemědělci to nemají lehké, musí se o to víc snažit,“ vystihuje to Petr Havel. Znamená to vytvářet přidanou hodnotu, brambory loupat, dělat z nich lupínky, hranolky a knedlíky – ne jako nyní prodávat prostě bramboru z pole a výrobky si nechat dovážet. „Je obecně velký problém českého zemědělství, že nevytváří přidanou hodnotu, a brambory jsou toho ukázkou,“ shrnuje Petr Havel.

Znamená to také kvalitní šlechtitelství, osvětu mezi spotřebiteli, aby ocenili lepší chutě a zajímavé odrůdy, znamená to též hledat nové způsoby distribuce, aby zemědělec nemusel jen poslouchat podmínky řetězců. Právě v tom by mohla česká brambora ukázat cestu dalším zemědělským komoditám v úpadku: zelenině, chmelu, drůbeži i prasatům. Jak tedy vypadají sebevědomé a úspěšné české brambory?

Příběh rohlíčků

Brambůrky velké jako nehet od malíčku. Spolu s miniaturní rostlinkou se vznášejí ve zkumavce v průhledném želé. Dva a půl tisíce takových zkumavek vyrovnaných v policích. Bílé světlo, opancéřované dveře, teplota deset stupňů, obrázek jako z lodi mířící na Mars. Tak vypadá genová banka Výzkumného ústavu bramborářského v Havlíčkově Brodě.

Zkumavky bere do ruky mírná paní v důchodovém věku. Vendulka Horáčková ve výzkumném ústavu pracuje čtyřicet let a celý svůj pracovní život zasvětila genetické rozmanitosti brambor. Dnes se s pocitem dobře vykonané práce rozhlíží po malé chladné místnosti zdejší genetické banky, kde je uchováno tisíc odrůd této plodiny se všemi svými neopakovatelnými vlastnostmi –

odolností, barvou, chutí, lojovitostí nebo škrobnatostí. Část je od tuzemských šlechtitelů. „Jsou to všechno originály, duševní vlastnictví národa,“ ukazuje na vyrovnané zkumavky paní Horáčková. Je to upomínka na doby, kdy česká brambora byla moderní, konkurenceschopná, úspěšná.

U písmene K jsou Keřkovské rohlíčky. Právě ve šlechtitelské stanici Keřkov paní Horáčková začínala a jako diplomantku ji vedl šlechtitel Josef Sixta. To byl tamní hlavní šlechtitel, který se podílel na vyšlechtění pětatřiceti bramborových odrůd, člověk první republiky, jehož ale museli vzít na milost i socialističtí „jézedáci“, protože byl nositelem tajemství kvalitních brambor. Projížděl se pak krajem ve Fordu Cortina, byl šlechtitelskou celebritou. A salátové rohlíčky byly jeho parádní odrůda. „V salátu se nikdy nerozpadnou, drží tvar, je to pak úplně jiný salát,“ vysvětluje přednosti téhle rohlíkovité hlízy paní Horáčková.

Když v sedmdesátých letech paní Horáčková na Keřkov nastoupila, zažívaly už slavné rohlíčky pomalý úpadek. Před Vánocemi se sice posílal pytel na vánoční salát do Prahy socialistickým papalášům, doba však originální odrůdě nepřála. „Je to odrůda citlivá a poměrně náročná na ošetření, nebyla vhodná pro socialistickou velkovýrobu,“ říká paní Horáčková. Nakonec se pěstování odrůdy jako neefektivní zakázalo a jediným pozůstatkem po téhle tradiční české bramboře bylo pár zkumavek s rostlinkami velkými asi jako stéblo trávy – podobně ostatně skončila řada originálních odrůd.

Rostlinky byly ovšem nezdravé a plné virů. A tak když se v devadesátých letech ve Výzkumném ústavu bramborářském rozhodli tuhle tradiční zajímavost vzkřísit, musel se na to využít jen necelý milimetr tkáně ze špičky miniaturních rostlin ve zkumavkách. Postupně namnožili nové rostliny, pak novou sadbu. Dnes se jich vypěstují desítky tun – jejich známost roste, před Vánocemi jdou na dračku. „Je to česká rarita, něco, co nám může každý závidět,“ uvažuje paní Horáčková. Je to zlomek české bramborové produkce – je to ale zvláštnost, specialita, brambora s příběhem. Jako taková má o kupce postaráno. Problém je však dostat ji do řetězců, které mají rády své standardy. I bez nich se nicméně bramborář může obejít, když má nápad.

Doba pobramborová

Letošní výkupní ceny brambor jsou vysoké – kolem šesti korun za kilo. V obchodě ovšem zákazník platí více než dvanáct korun. Polovina ceny tedy zůstává supermarketu. Je logické, že se čeští pěstitelé snaží obejít bez řetězců – i tady jde brambora s dobou, která už nechce závislost na nadnárodních firmách. Jaroslav Halák se tudíž také zařídil po svém – založil si vlastní obchod. Dvě farmářské prodejny má v Havlíčkově Brodě, kousek od Penny a Kauflandu. Jaroslav Halák hospodaří se svými dvěma společníky na farmě Lesolg nedaleko Havlíčkova Brodu v obci Rozsochatec a brambory jsou jejich hlavní plodinou. Také on už ale byl několikrát v pokušení je vzdát – štválo jej to co ostatní. Pracnost a náročnost brambor. Nízké ceny, jež se navíc řídí úrodou v Německu. I tlak řetězců. „V životě jsem si brambory v supermarketu nekoupil,“ říká. Bývaly doby, kdy je tam prodával, dnes už však supermarketu nepotřebuje – osmdesát procent sklizně prodá přímo. Zákazníci se začínají učit k němu chodit. Jeho nabídka zní: Brambory zhruba o dvě koruny levnější než v blízkých supermarketech, vyrostlé na nedalekém poli, dovezené přímo v dodávce farmáře, který za jejich kvalitu ručí. A s trochou vysočinské hlíny, protože pan Halák patří k těm zemědělcům, kteří považují mytí za zbytečný zásah, jenž z nich odstraní ochrannou vrstvu, podporuje klíčení, snižuje životnost hlíz. Jaroslav Halák se narodil a celý život prožil v Rozsochatci, v centru bramborářské oblasti. I to je asi důvod, proč brambory nevzdá: „Sem na Vysočinu brambory prostě nějak patří,“ tvrdí.

Totéž si myslí i pořadatelé Slavností brambor v Bystřici nad Pernštejnem. Také jejich návštěvníci, kteří to mají z učebnice vlastivědy. I vesničané, kteří celý svůj život prožili mezi brambořišti. Dnes ale není jisté vůbec nic. Možná zemědělci přesvědčí spotřebitele a na zdejších polích se brambory udrží. Stejně tak je možné, že trend bude nadále pokračovat a brambory z naší krajiny postupně zmizí. Možná si na nepřítomnost sytých hlíz zvykneme. Stejně jako si skoro před třemi sty lety zvykli současníci jistého Františka Švendy, jezuity putujícího českou krajinou, v níž byly brambory exotickým přírůstkem, podivným zvykem cizáků z dalekých krajin.

Na hranici se vrátila závora. Němci se tak brání zlodějům z Česka

To píše Václav Janouš na českobudějovickém webu idnes. A pokračuje: Němcům došla trpělivost s českými a polskými zloději. Ti podle nich vykrádají domy, stodoly a garáže v příhraničí. Starosta malé obce Haidmühle poblíž hraničního přechodu pro pěší v Novém Údolí na Prachaticku proto nechal na cestu nainstalovat závora, aby tudy nemohla auta s lupem ujíždět.

Členové spolku Pošumavská jižní dráha v noci na 1. května 2004 slavnostně přeřízli závora na hraničním přechodu u Haidmühle. Teď se rozčilují, že ji tam starosta německé obce nechal znovu nainstalovat. Česká strana si myslí, že závora nemá na silnici co dělat. Je to první spor u hranic od vstupu země do Evropské unie v roce 2004.

K česko-bavorskému hraničnímu přechodu vede pohodlná asfaltová silnice, na kterou je autům vjezd zakázán. Ti mohou jen do Stožce. Přesto vede až do Nového Údolí - poslední zaniklé osady před hranicí - a následně do Německa. Žádná auta by tudy díky značkám projíždět neměla, cesta slouží jen pěším a cyklistům. Jenže auta tudy jezdí.

Podle Čechů z obou stran hranice, podle Němců jen z Čech. "Přechod využívají východoevropské zlodějské bandy k únikovým odjezdům po krádežích," tvrdí starosta Haidmühle Fritz Gibis, původní profesí pohraniční policista. Právě on nechal závora na hranici v srpnu obnovit.

Je velmi podobná té, kterou v noci na 1. května 2004, kdy země vstoupila v Evropské unie, nadšenci ze spolku Pošumavská jižní dráha slavnostně přeřezávali motorovými pilami jako symbol otevření hranic mezi oběma státy.

Němci se nyní ohánějí statistikami. Podle policie ve Waldkirchenu, kam Haidmühle spadá, došlo v Haidmühle od letošního dubna do konce července ke 20 vloupáním. "Mizely štípačky dříví, sekačky, motorové pily, jízdní kola a různé přístroje. V noci tu panoval čilý provoz," prohlásil v německém tisku náčelník policejní stanice Anton Rank. Policie vyčíslila ukradené věci na 20,5 tisíce euro, tedy zhruba na půl milionu korun. Svědci policistům popsali, že viděli osobní auto s polskou poznávací značkou. Bavorská policie dnes tvrdí, že má důkazy o tom, že přes hraniční přechod byl do Čech odvezen traktor ukradený ve Wegscheidu, který je od hraničního přechodu vzdálený 60 kilometrů.

Přes veškeré argumenty Němců se Čechům závora ani trochu nelíbí. Protestuje proti ní zejména spolek Pošumavská jižní dráha, který na hranicích provozuje nejkratší mezinárodní železnici měřící jen 105 metrů.

"Zatím píšeme jen diplomatické dopisy, ale teď přitvrdíme. Auta tudy jezdila vždycky z obou stran hranice. Vše je řešitelné, ale jinak, než obnovováním závora," říká předseda Pošumavské jižní dráhy Pavel Kosmata.

Starosta Stožce Martin Černý se spor kvůli závoře snaží vyřešit diplomaticky. Na konci měsíce je čeká jednání se starostou Haidmühle. "Myslím si, že by tam závora být neměla, když už jsme se jednou otevřeli světu.

My jako obec klíče od závory máme, stejně tak i záchranná služba, hasiči či policie. Uvidíme, jaká bude její budoucnost," prohlásil starosta Stožce Martin Černý.

<http://budejovice.idnes.cz/>

CVILÍN 2014

Dobrý den, zveme Vás co nejsrdečněji na

Podzimní cvilínskou Drakiádu

KDE?

Uskuteční se na tradičním místě:

- pro starší - **Pod Stodolou**
- pro mladší - **Nad Kolibou**
- pro všechny Krnováky - **na Cvilíně na louce u březové aleje (Mariánské pole)**

KDY?

Tuto neděli 20. října 2013 od 13hod

PROGRAM:

13 hod:

registrace a fotografování (postupně, jak kdo přijde a bude se chtít účastnit SLOSOVÁNÍ TOMBOLY)

13,30-17,00

volné létání, povídání, výměna konstruktérských zkušeností, chválení a obdiv druhých, tichá závist v případě vlastních neúspěchů, okoukávání dobrých figlů, pomoc, když se těm druhým drak zaplete s jinými, výměna draků, dětí, vnoučat... atd.

VYLOSOVÁNÍ TOMBOLY

Hudba, čaj, drobné občerstvení a dobrá nálada zajištěna

Akce se v případě deštivého počasí přesouvá - termín bude ohlášen

Pomník

Tak prý budeme mít pomník. V Plzni, připomínající čtvrt milionu lidí, kteří byli po Mnichovu vyhnáni ze Sudet do vnitrozemí. Nu dobrá, pomníků není nikdy dost, a vzhledem k poměrně vysokému tempu jejich strhávání a umisťování ve zvláštních, náhradních lokacích, jež zovou lapidária a představují materializovanou formu komunisty tak vděčně traktovaného "smetiště dějin", je pro zachování konstantní, kulturně relevantní míry zapomínkovánosti území státu potřebí vztyčovat pomníky nové a nové. Potud tedy se záměrem souhlasím.

Zvláštností toho plzeňského je drobnost: událost, již pomník hodlá memoralizovat, se nikdy nestala. Ani to bych neměl za překážku zásadního charakteru: kupř. na Vyšehradě je celý les soch zobrazující mythické postavy hrdinů padělaných Rukopisů, a nikomu to nevadí, třebaže shora zmíněné byly vytesány v době, kdy se v pravost Rukopisů už roky nevěřilo. Rozumný národ své umění nekádruje, nechce-li dopadnout jako komunisté, kteří po emigraci Waldemara Matušky vysílali pracujícím lidem milované Chalupáře beze zmínky, že titulní píseň nazpíval Stranu a vládu zradivší zpěvák, čímž se arci jen sami prvotřídně znemožnili (a nebyli první, jak víme, i libreto Prodané nevěsty se – po desítky let – "napsalo samo"). Vážně bych nechtěl vyjít procházkou na Vyšehrad a místo milovaných soch najít prázdné sokly, anebo v Národním divadle na oponě obdélníkové kryty z černého flóru, zakrývající malby postav, jejichž historičta se nepotvrdila. Ano, přiznávám, chci být, minimálně v tomto ohledu, estheticky působivým způsobem klamán.

Pomník obětem vyhnání, jež nebylo, má nicméně svůj protipól, jež jeho plánované vztyčení činí politicky citlivějším, totiž neexistenci pomníku události, která se skutečně stala – poválečného vyhnání a genocidia sudetských Němců. Kdyby takový pomník existoval, hleděl bych na plzeňskou iniciativu smířlivěji, jako na lehce bizarní projekt, na jehož konci bude monstrum, jež naši vnuci budou jednou ukazovat svému potomstvu a vyprávět mu k tomu příběh o lži, kterou si jejich dědové vytvořili, aby sami před sebou ospravedlnili zločiny svých předků.

Neexistence a momentální nemožnost zřízení pomníku skutečného vyhnání je tím, co i mne nutí postavit se na stranu Sudetoněmeckého krajanského sdružení v Rakousku, jež, zcela právem, záměr kritizuje, oprávněně připomínajíc, že lidé, kteří opouštěli před 75 lety Sudety, tam předtím přišli jako nechtění emisaři státu, jenž se k podstatné části vlastního území začal chovat jako ke kolonii a k podstatné části vlastního obyvatelstva jako k nepříteli – a v r. 1938 na to doplatil.

Vést analogii mezi těmito dvěma událostmi je nemožné z řady důvodů: v r. 1938 nebyl – snad až na několik zcela ojedinělých výjimek – nikdo z odcházejících ani zabit, ani okraden, a to ani o nemovitý majetek, který v Sudetech čeští kolonisté zanechali (plány revidovat k Němcům nespravedlivou pozemkovou reformu ze začátku 20. let nebyly nikdy realizovány), a hlavně nikdo nebyl k odchodu nucen. Kdo chtěl, mohl zůstat, byť s tím, že by si musel najít novou práci, pokud by nebyl schopen nebo ochoten pracovat pro německý nacistický stát. O fakticitě "vyhnání Čechů z pohraničí" svědčí ostatně i zjištění, že na konci Protektorátu žilo v Sudetech více Čechů než před Mnichovem.

Jak probíhal "spořádaný a humánní transfer" sudetoněmeckého obyvatelstva po válce, víme: desetitisíce až statisíce mrtvých, téměř tři miliony lidí okradených o veškerý nemovitý a skoro všechen movitý majetek a zbavených domova i občanství, aniž by jejich vinou bylo v naprosté většině případů cokoli víc než nevhodný etnický původ. Až bude postaven důstojný pomník obětem této druhé události, postavme pomník i "obětem" té první.

Tomáš Pecina
<http://slepeckahul.pecina.cz/>

Přizpůsobiví nebo nepřizpůsobiví???

Mnohá města si trpce stěžují, že nedokážou vyjít se svými takzvaně nepřizpůsobivými občany. Ještě nikdy jsem však neslyšel, že by si takzvaně nepřizpůsobiví občané trpce stěžovali, že nedokážou vyjít se svými městy. Způsoby takzvaně nepřizpůsobivých jsou totiž měštěninům nemálo proti srsti, kdežto způsoby měštěninů jsou takzvaně nepřizpůsobivým zcela upřímně šumafuk.

A tak si jedni holt stěžují, kdežto druzí důvod ke stížnostem přirozeně neshledávají. A neshledávají ho ne proto, že by byli nepřizpůsobiví, nýbrž právě naopak, že se přizpůsobit hravě dokážou, a to čemukoli, nejlépe pak systému sociálních dávek.

Nazývat je nepřizpůsobivými je tedy naprostá mýlka. Jsou totiž stejně přizpůsobiví jako ti, kdo bystře postřehli, že se dá vesele žít třeba ze státních či evropských dotací, provizí za zprostředkování armádních zakázek nebo z úplatku od stavebních firem.

Nepřizpůsobiví jsou všichni ti ubožáci, co se výzvám doby přizpůsobit nedokázali, a nepřišli tudíž na nic lepšího než se způsobně živit prací. A jelikož schopnost přizpůsobit se je nepochybnou známkou inteligence, je očividné i to, kdo z nás je tu blbec.

Úspěšný den a vysoké IQ vám přeje
váš Ivo Šmoldas.

FOTO PRO DNEŠNÍ DEN

Lidské tělo, nazírané ze správných úhlů a z příhodných vzdáleností, může fotografům sloužit jako vzrušující iluze krajiny. Koneckonců už semaforický klasik kdysi zpíval - Ty jsi ta nejkrásnější krajina, co znám... Tento snímek je trochu smutný. Pokud totiž karavana hledá oázu, pak jde evidentně po nesprávné straně...

PETROUŠKOVY PŘÍHODY (826)

Člověk by se měl o všechno, co neslouží výhradně jemu, dělit se svými bližními. Tedy i s tím, co se mu sem tam přihodí. Tomu konec konců slouží i tato rubrika. Když jsem si nedávno přečetl na jednom webu pozoruhodnou řádku vtipů (všimli jste si, že dobrých anekdot ubývá?), rozhodl jsem se, podělit se o některé zvláště podařené s vámi, čtenáři. Navíc, v této poněkud tristní době předvolební, se nějaký ten vtip přímo hodí. Tady jsou.

Vedro k zalknutí. Na Zelném trhu v Brně pije chlápek vodu z kašny. Místní stánkař na něj haleká: "Hej, kámino, nelemté tu vodu z kašně, chčijó do ní psi a seró ftáci."

Chlápek: "Co říkáte, já vám nerozumím, já jsem z Prahy".

Stánkař: "Pí pomalu, je studená..."

Nedávno se mi do dvora zatoulal zajímavý pes. Byl starý a zjevně unavený, ale podle pěkného obojku a čistého kožichu bylo zřejmé, že je o něj zjevně dobře postaráno. Přátelsky vrtěl ocasem, nechal se pohladit, a nebojácně se mnou vstoupil do domu. Nabídnutý pamlsk ale jen zdvořile očichal, lehnu si do kouta a usnul. Po hodině se náhle probudil, vstal a šel ke dveřím. Otevřel jsem mu a on odešel. Toto se pak opakovalo každý den několik týdnů.

Byl jsem zvědavý, tak jsem mu jednoho dne připevnil na obojek papír se vzkazem:

"Zajímalo by mne komu ten nádherný a milý pejsek patří a zeptal se, zda víte, že ke mně každý den přijde a hodinu tu spí."

Následujícího dne pes přišel s odpovědí na obojku:

"Jmenuje se Rasty a žije ve velmi rušné domácnosti se šesti dětmi. Dvěma z nich ještě nebyly tři roky. Rasty se jen snaží odpočinout si a vyspat se. Mohla bych s ním zítra přijít i já?"

Snacha volá tchýni: "Maminko, prosím vás, když se dítě pokaká, kdo ho převlíká? Maminka, nebo tatínek?"

Tchýně: "No pochopitelně že matka!"

"Fajn, tak k nám rychle přijďte. Váš syn se tak vožral, až se z toho posral."

Přijde mladík do lékárny a říká lékárníkovi:

"Dejte mi, prosím jeden prezervativ, jdu dnes na návštěvu ke své dívce. Počkejte, radši mi dejte dva, ona má taky docela pěknou sestru... Anebo ne! Dejte mi tři! Matka mé dívky také vypadá celkem dobře."

Tak se také stalo. Mladý muž přišel na návštěvu, pozvali ho k obědu, na kávu, ale on celou dobu jen seděl a červenal se...

Když ho dívka vyprovázela, ptala se: "Co je to dnes s tebou? Nechutnal ti oběd? Že jsi takový zasmušilý?"

"Ne, oběd byl výborný, ale kdo by si byl pomyslel, že je tvůj otec lékárník..."

Dva žebráci sedí na chodníku v Římě. Jeden má před sebou kříž, druhý šesticípu hvězdu. Kolemjdoucí procházejí, prohlídnou si oba žebráky, vhodí ale nějakou tu minci pouze tomu žebrákovi, který má před sebou kříž.

Jde kolem kněz, zastaví se a dění chvíli pozoruje. Samozřejmě netrvá dlouho a všimne si, že lidé vhazují peníze pouze tomu žebrákovi s křížem. Tomu s šesticípu hvězdou před sebou nevhodil za celou dobu nikdo nic.

Po chvíli pozorování se kněz přikloní k žebrákovi se šesticípu hvězdou a říká:

"Můj chudý druhu, ty tomu celému nerozumíš? Toto je katolická země, nikdo ti nic nedá, když máš před sebou šesticípu hvězdu. Tím spíš, když je vedle tebe jiný žebrák, který má před sebou kříž. Ba co víc, jemu hodí mnoho lidí nějakou minci jen proto, aby tě naštváli!"

Žebrák se šesticípu hvězdou před sebou poslouchá kněze, otočí se ke druhému žebrákovi s křížem a říká:

"Moše, podívej, kdo se snaží poučovat bratry Goldsteinovy o marketingu".

**Dnes má svátek HAVEL/GALINA. Zítra, ve čtvrtek HEDVIKA/HEDA.
V pátek LUKÁŠ, v sobotu MICHAELA/MICHALA, v neděli VENDELÍN,
v pondělí BRIGITA, v úterý SABINA a ve středu TEODOR.
Nezapomeňte jim blahopřát.**

